

12,000 ಅಡಿಗಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲ ಸಮರ್ಥ ಕಲಕಾ ವಾತಾವರಣದ ನಿರ್ಮಾಣ ಎಸ್‌ಇಸಿಎಂಒಲ್ (SECMOL) ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆ

ಅವಿನಾಶ್ ಕುಮಾರ್

“ಮಕ್ಕಳನ್ನೇನೂ ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ... ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಿಂದ ತಾವು ಸ್ವೀಕೃತರಾಗಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮ ಆಡುಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಡೆಗಿನ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಳಬರಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಬಲವಾದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಶಿಕ್ಷೆ ಬೇಕೇ. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ನೇರವಾಗಿ ಆ ಸಂದೇಶ “ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿಬಿಡಿ” ಎಂಬಂತಿದ್ದಾಗ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮತನದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನೂ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಬಿಡುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.” (Cummin, 2001)

ಚಿತ್ರಕೃಪೆ: ಕೃಷಿಕಾ ಶಾಹ

ಸಡಿಲವಾದ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಉಪಾಯದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಬೈಕ್‌ನ ಗುಡು ಗುಡು ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಬರಡು ಪರ್ವತ ಹಾಗೂ ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಿರುವ ಕಣಿವೆಯ ಸಮತಟ್ಟಾದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಭಸದಿಂದ ಬೀಸುತ್ತಿರುವ ಗಾಳಿಯ ಸದ್ದಿಷ್ಟೇ ನನಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಳಿಯ ರಭಸಕ್ಕೆ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರುತ್ತಿರುವ ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳು ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಕವಲುದಾರಿಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಪ್ಪಾದ ತಿರುವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆನೇ ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಪಟ್ಟೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯರೂ ಕಾಣದಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಪರ್ವತದ ಏರುಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತುತ್ತಾ ಹಾವಿನಂತೆ ಅಂಕು-ಡೊಂಕಾದ ಡಾಮರು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾನು ಪುನಃ ತಲುಪಿದೆ. ಕೆಲ ತಿರುವುಗಳ ಅನಂತರ

ಪರ್ವತದ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದಾಗ, ಮುಂದಿನ ಕಣಿವೆಯತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿ ನಿಂತಿರುವ ನಾನು ತಲುಪ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನ ನನಗಾಯಿತು.

ಆ ಪ್ರದೇಶವು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಹಲವಾರು ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರದ ಬಂಜರು ಪ್ರದೇಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಸಿರಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ನೂರಾರು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಆಳದಲ್ಲಿ ಕಣಿವೆಯನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಸೀಳದಂತೆ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಿಂಧೂ ನದಿಯ ಹರಿವಿನ ಶಬ್ದವು ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಲಡಾಖ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಂದೋಲನ – SECMOL (Students' Educational and Cultural Movement of Ladakh) ಬಿಡಾರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಕೊನೆಯ ಮೈಲನ್ನು ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪದ ಅಥವಾ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಮನ ಸೂಚಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ತಟ್ಟನೆ ಮೂಡಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಮನದಲ್ಲಿ ರಿಂಗಣಿಸಿದಂತಹ ಪದ – ಓಯಿಸಿಸ್.

SECMOL ನ ಕಥೆ

ಲಡಾಖ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ವಿದೂರ ಪ್ರದೇಶ. ಲಡಾಖ್‌ನ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಲೇಹ್ ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಜನಾಂಗೀಯ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿ,

SECMOL ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ಯಾಂಪಸ್

ಸುಮಾರು 9000ದಿಂದ 12000 ಅಡಿಗಳ ಎತ್ತರದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದಾದ 10ರಿಂದ 15 ಮನೆಗಳಿರುವ ಕೊಪ್ಪಲು ಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದಾರೆ”.

ಇಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಏನಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನ-ವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದು, 10ನೇ ತರಗತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲತಾಂಶ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಈ ಫಲತಾಂಶ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸುಮಾರು 5ಶೇ ಅಷ್ಟೇ ಇತ್ತು. (ಗಂಗೂಲಿ 2001)

SECMOLನ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಸೋನಮ್ ವಾಂಗ್ಚುಕ್ ಎನ್ನುವವರು ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಹದಗೆಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರು. ಅಧ್ಯಾಪಕಶಾಸ್ತ್ರ ಅವರಿಗೆ ದೆಹಲಿಯ ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಚಿಪ್ಪಿನೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅನಂತರ ಶ್ರೀನಗರದ ಕಾಲೇಜೊಂದರಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಪದವಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಲಡಾಖ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ 10ನೇ ತರಗತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಾಠಪ್ರವಚನಗಳ ನೆರವು ನೀಡಿದರು. ಆ ಅನುಭವವು, ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಹದಗೆಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಖಾ-ಮುಖಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಳವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಪದವಿ ಪಡೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅನಂತರ ಲಡಾಖ್‌ನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಯುವ ಸಮೂಹದೊಂದಿಗೆ 1988ರಲ್ಲಿ SECMOLನ್ನು ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. (ಅಶೋಕ ಇಂಡಿಯ, 2002)

ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಕಠೋರ ಹವಾಮಾನ ಹಾಗೂ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಿತವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೊಂದಿಗಿನ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಬದುಕು, ಪರಿಸರದ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ

ಗೌರವಿಸುವ ಲಡಾಖ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಅಲ್ಲಿನ ಪರಂಪರೆಯ ಅನುಸಾರ ಯಾವುದೇ ಲಡಾಖ ಮಗುವು ಪದ್ಧತಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಪಾಲಕರೊಂದಿಗೆ, ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ನೆರೆ-ಹೊರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಹೊಲ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಲಡಾಖ್‌ನ ಗತಕಾಲದ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಳು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವೂ ಅವಳ ಅಥವಾ ಅವನದೇ ಆದ ಮನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಹೊಲ-ಗದ್ದೆ ಅಥವಾ ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಯೋಗ್ಯರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಅವಶ್ಯಕತೆ-ಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಮರ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ ಯುವ ಸಮೂಹವನ್ನು ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವಂತೆ ತಯಾರು-ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಲಡಾಖನ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ದೃಢವಾದ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿ ತುಂಬದ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಿರ್ಮಿತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. (Mingle, 2010)

10ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾದ (ಅಥವಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಯಲಿರುವ) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ SECMOLನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಸೋನಮ್ ಹೇಳುವಂತೆ “ನಿಜಕ್ಕೂ ಈ ಮಕ್ಕಳದ್ದು ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವರು ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದು ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಉದರಪೋಷಣೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು. ಇಂಥವರು 10 ನೇ ತರಗತಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾದರೆ ಸಮಾಜದಿಂದ ವಿಫಲರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಶಿಕ್ಷಿತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನೂ ಗಳಿಸಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹೊಸದರ ನಡುವೆ ಅವರು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದರು ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಬಹಳ ಹಠಾಶ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು.” (ಅದೇ)

ಹೀಗಿದ್ದರೂ, “ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಶೇಖಡಾ 95 ರಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ವಿಫಲವಾದರೆ, ಅದು ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕಾರುಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಅಥವಾ ಜಾವ್

ಕಾರ್ಖಾನೆಯಂತಹಾ ಇನ್ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದು ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿನ ದೋಷವಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದೋಷವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.” (ಅದೇ) ಎಂದು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವದ ಆಧಾರದಲ್ಲ SEC MOL ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. ಅವು ಬೋಧನಾ ಭಾಷೆ - (ಮಾಧ್ಯಮ), ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವ ಬಳಕೆಯಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಮತ್ತು ಏನೇನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರಗಳು, ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿರದ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸಮುದಾಯದವರು ಇದು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ ಎಂಬ ಆತ್ಮೀಯ ಭಾವನೆ ಹೊಂದಿರದಿರುವುದು.

ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಮಸ್ಯೆಯಿರುವ ಈ ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿತು (Menon, 2010). ಹೀಗಿದ್ದರೂ ದಶಕಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಥೆಯು 10 ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಇದಲ್ಲವೂ ನಡೆದಿದ್ದು ನಾನು ಭೇಟಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ, 1994 ರಲ್ಲಿ ಸೋನಮ್ ಅವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಾರಾದಲ್ಲ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಲೇಕ್ ಪಟ್ಟಣದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 16 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದ ಪೇಯ್ (Phey) ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು.

SECMOL ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ಯಾಂಪಸ್

ಹೊರಗೆ ಜೋರಾದ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಮಳೆಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಗೆಳೆಯರು, ವಿದೇಶೀ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಾರಾದ ಅಡಿಗೆ ಕೋಣೆಗೆ ತಾಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಿತಕರವಾಗಿ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೊಠಡಿಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಾಗಿರುವ ಅನಾಥ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಆಹಾರ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಚೋಸಾಂಗ್ (Chozang) ಎಂಬ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ನಮಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದ. “ನಾವು ಇತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಾಲೆಗಳಂತೆ (ಔಪಚಾರಿಕ) ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಲು

ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಯಾರಾದರೂ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವರನ್ನು 'ನೀನು ಫೇಲಾದೆ. ನಿನ್ನ ಕೈನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ’ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವದನ್ನು ತಳಹದಿ ತರಬೇತಿ (foundation year course) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಚಾಂಗ್ಟಾಂಗ್ (Changtang), ನುಬ್ರಾ (Nubra) ದಂತಹಾ ಲಡಾಖ್‌ನ ಬಲು ದೂರದ ಊರುಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಬಂದವರು.

ಅನಂತರದ ಕೆಲವು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಇಯರ್‌ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೌದ್ಧ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಕೇಳುತ್ತಾ, ಲಡಾಖ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವರ ಚಾರಾಕ್ಕೆ ನಾನು ಏಕೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟೆಂದೆಂಬ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಕಳೆದೆ. ತರುವಾಯ ನಾವು ದೊಡ್ಡ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆವು. ಜೊತೆಗಾರರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕೆ “ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ರೀತಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಬದಲಾವಣೆಯ ಕಥೆಗಳಿವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲೆ ಅಡಗಿರುವ 5 ಭಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ 5 ಯೋಧರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ಹೇಳಿದಳು. ನಂತರ ನಮ್ಮೆಲ್ಲೆ ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಜೊತೆಯಾಗಲು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಿದಳು. ನನ್ನ ಜೊತೆಗಾರಕಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇರಿದ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ. ಆಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಮೊದಲ ಭಯವನ್ನಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಳು. “ನಮಗೆ ಈ ದಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇತ್ತಲ್ಲವೇ?” ಅನಂತರ ಆಕೆ ಇಳಿದುನಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದಳು “ನನಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಯಿದ್ದರೂ ನಾನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೆಳಗೆ ನೋಡತೊಡಗಿದಳು. ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡುಬಂದು ಕಂಡೆ. “ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಮೂರು ಘಂಟೆಯವರೆಗೂ ಓದಿದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಓದಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಓದಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಅವರು ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ”. ಈಗ ಅವಳು ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯ 12 ತಿಂಗಳ ವಾಸವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುವುದೇ ಎಂದು ನಾನು ಆಲೋಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದೆ.

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಾಗಿ ಸೇರಿದ ಸೆತನ್ (Tsetan) ಎಂಬ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ನಾನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅವನು ಹೇಳುವಂತೆ ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ತಯಾರಾಗುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ “ಅನೇಕರು ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಮಿಕ್ಕವರು ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಏನು ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ನಾವು ಪುನಃ ಶಾಲೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ “ಓಹ್.. ಇವನು ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದಾನೆ” ಎಂದು ಅವರು ಬಹಳ ಚಕಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದನು.

ಹಾಗಾದರೆ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಗೆಲೆಯರಿಂದ ಯಾತಕ್ಕೂ ಬಾರದವರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಲಕಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಢಿಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಹಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊರಲು ಸಮರ್ಥ ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ?

SECMOL ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಳವಡಿಸಿ- ಕೊಂಡಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ, ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮೂರು ತಂತ್ರಗಳು, ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯವಸ್ತು

1947ರಲ್ಲಿ ಲಡಾಖನ್ನು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದಲ್ಲಿಂದ ಉರ್ದು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಆಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಯಿತು. ಲೇಹ್‌ನ ಬಹುತೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 6 ವರ್ಷದ ಮಗುವು ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಮರುಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಲಡಾಖ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪರಕೀಯವಾದ ಭಾಷೆಗೆ ಬದಲಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೋನಮ್ ಸ್ಮರಿಸುವಂತೆ “ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯುವ ಬೆತ್ತದೊಂದಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸ್ವಾಗತ ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಕಲಯಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ನೋವಿನ ಅನುಭವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಉಮ್ಮಾ ಬದಲಾಗಿ ದೂದ್ - ನೀವು ಉಮ್ಮಾ ಎಂದರೆ ಏನು ತಿನ್ನುತ್ತೀರಿ. ಲಡಾಖ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಅವರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. (Mingle, 2010)”. 9ನೇ ತರಗತಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಉರ್ದುವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗೆ

ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಅದರಲ್ಲೇ ಅವರ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು (ಎಲ್ಲಾ 6 ವಿಷಯಗಳು) ಬರೆಯಲು ಅವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡೇ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಸೋನಮ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸುವಂತೆ “ಈ ರೀತಿಯ ಮಾದರಿ ಹೇಗೆ ಬಂದಿರುವುದೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಈ ರೀತಿಯ ಮಾದರಿಯ ಕಲ್ಪನೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಮಾಡಬಹುದು, ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಭಾವೀ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಲ್ಲ.”(ಅದೇ)

ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯಗಳೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರಕೀಯವಾದುದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ಲಡಾಖ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿ ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಾಗವಿರಲಿಲ್ಲ. ದಹಲ ಅಥವಾ ಜಮ್ಮುವಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಚಮರೀ ಮೈಗ (ಯಾಕ್) ಮತ್ತು ಏಪ್ರಿಕಾಟ್ (ಸಕ್ಕರೆ ಬಾದಾಮಿ) ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡದೇ ಆನೆ ಮತ್ತು ಮಳೆಕಾಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತವೆ. (Ganguly, 2001). ಸ್ಥಳೀಯರಲ್ಲದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ಥಳೀಯತೆಯನ್ನು ‘ಅನಾಗರಿಕ’ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಏಕೆಂದರೆ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿರುವುದು ಸರಿ ಎಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಈ ಪರಕೀಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಲಡಾಖ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಿರಪರಿಚಿತವಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವುದು

ಕ್ಯುಮಿನ್ಸ್ (Cummins (2001) ಹೇಳುವಂತೆ “ಯಾವಾಗ (ಮಕ್ಕಳು) ಹೀಗೆ ಅಸಡ್ಡೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೋ ಆಗ, ಅವರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ.” ಮತ್ತು “ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಶಾಲೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾದವಶಾತ್ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದಾಗ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯರೊಡನೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ ಸರಪಳಿಯನ್ನೇ ವಿರೋಧಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.” ಎಂದು SECMOL ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕ್ಯುಮಿನ್ಸ್ (Cummins (2001) ಹೇಳುವಂತೆ “ಯಾವಾಗ (ಮಕ್ಕಳು) ಹೀಗೆ ಅಸಡ್ಡೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೋ ಆಗ, ಅವರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ.” ಮತ್ತು “ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಶಾಲೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಮಾದವಶಾತ್ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿದಾಗ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯರೊಡನೆ ಅವರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ ಸರಪಳಿಯನ್ನೇ ವಿರೋಧಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.” ಎಂದು SECMOL ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ.

SECMOL ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದವರು ಮತ್ತು ಅವರು ಲಡಾಖ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಷ್ಟೇ ಸರಾಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲರು. ಮೊದಲ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಜೊತೆಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಧಕ ವರ್ಗದವರು ಲಡಾಖ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವರು. ಈ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವೀಕೃತ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗಾರರು, ವಿದೇಶಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ/ಉರ್ದುವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅವರು ಪರಿಣಿತರಲ್ಲ ಎಂದು ಅವಹೇಳನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೇ ಕ್ರಮೇಣ

ಸಹಜವಾಗಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಊರ್ಜತಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು SECMOL ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಪ್ರಕಟಣಾ ತಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ (Cummins, 2001). ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರ 2 ಪ್ರಮುಖ ಆದ್ಯತೆಗಳು (i) ಲಡಾಖ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು (ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ) (ii) ಲಡಾಖ ಭಾಷೆಯ ಆಡುನುಡಿಯ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸಹಪಠ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು (ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪತ್ರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ತಯಾರಿಸುವುದು. ಇದು ಓದುಗರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾದ ಮೂಲ ಆಶಯ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸುವುದು

ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಲವಾರು ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣರಾದಾಗ, ಗೆಲೆಯರು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರು ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಶಯಿಸಿದಾಗ ಅದು ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಯಿಸಿತೆಂಬ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವು ಹೊರಬಂತು. ಸೆತನ್ ತನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಹೇಳುವಂತೆ “ನಾನು ಉರ್ದು ಮತ್ತು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣನಾಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ತುಂಬಾ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟಿದ್ದೆ-ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮನೆಯ ಜನರು ನೀನು ಓದಿಲ್ಲ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಬಹಳ ಒತ್ತಡ ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೀಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ “ಲಡಾಖ್ ಪರಂಪರೆಯು ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಅಪರಿಚಿತರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸದ ಕಾರಣ ಮಗುವು ಸಂಕೋಚದ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ಗುಂಪು ಇಲ್ಲ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ “ನಾವು ಉತ್ತರಿಸೋಣ” ಎಂದು. ಆಗ ಅವರವರಲ್ಲೇ “ನೀನು ಉತ್ತರಿಸು” ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಉತ್ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಗ್ಗಿ ಬಗ್ಗಿ

ನಡೆಯುವುದೇ ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಎಲ್ಲದೆ ಎಂದರೆ... ತಾಯಿ, ತಂದೆ ಯಾವತ್ತಾದರೂ ಅತಿಥಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅತಿಥಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಗುವಿಗೆ “ನಿನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ. ಸುಮ್ಮನೇ ಕುಳಿತುಕೋ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 4/5ನೇ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಸಲ ಹೀಗೆ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ನಾನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳದಲ್ಲ ಬೇರೆಯವರು ಏನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಅಳುಕನ್ನು ಅವರ ಮನಸ್ಸಲ್ಲ ತುಂಬಲಾಗಿರುತ್ತದೆ”.

ಸವಾಲುಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ನಂಬುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಡಾರದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಚೋಸಾಂಗ ವಿವರಿಸುವಂತೆ “ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಡಾರವು ಒಂದು ಪುಟ್ಟ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಡಾರದಲ್ಲ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಸರಕಾರದಂತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ನಡೆಯುವ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಕನನ್ನಾಗಿ (ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ) ಆರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬನು ಉದ್ಯಾನದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ನಾವು ವಿದ್ಯುತ್ ಪಡೆಯುವ ಸೌರ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ನಾವು ಪಡೆಯುವ ಹಾಲು ಮತ್ತೆಲ್ಲಾ ಹೈನು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಹಸುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದೆ. ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಅವರು ಹೊಸ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತಾವೇ ನಿಭಾಯಿಸಲು

ಕಲಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಬದುಕುವುದು, ಅವರ ಹೊಸ ಗೆಳೆಯರು ಅವರಲ್ಲ ತೋರುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ “ವಿಫಲ” ಎಂಬ ಹಣೆಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಅನುಭವಿಸಿದ ಮನೋವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಮರೆಸಿ ಅವರಲ್ಲ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಚೋಸಾಂಗ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅವರಲ್ಲೇ ನಂಬಿಕೆ ಮೂಡಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚೆಷ್ಟು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ವಿಫಲರಾದಾಗ, ಒಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ “ಓ ನೀನು ವಿಫಲನಾದೆ, ನಿನಗೆ ಏನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ನೀನು ಏನೂ ಮಾಡಲಾರೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ, ಆಗ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತಾಶರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇತರರು ಅವರಲ್ಲ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಾರೆ, ಇದನ್ನೇ ನಾವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ (ಫೌಂಡೇಶನ್ ಇಯರ್‌ನಲ್ಲಿ) ಮಾಡುವುದು.

ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿಯಲು ಭಾಷೆಯು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮುಖ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಸಮುದಾಯದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅದು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ ಅದರಿಂದ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಸಬಲರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮತ್ತು ಆಲಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ/ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ/ಳಿ. “ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನನ್ನು ಕಲಿತರು, ಸಾವಯವ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಘಟಕ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಲೆಕ್ಕಗನಾಗಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನೇನು ಕಲಿತರು ಎಂದು ಅವರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.” ಎಂದು ಚೋಸಾಂಗ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಲಡಾಖಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾದಾಗ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗುವುದು.

ಇದರೊಟ್ಟಿಗೆ, ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯ ದೇಶಿ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು (ಆಕ್ಸೆಸಿಬಲ್ ಹೊರೈಸನ್ ಫಿಲ್ಮ್, 2012). ಅವರಲ್ಲ ಅನೇಕರು ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಅವು ಪುಸ್ತಕಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವು ನೀಡಿದರೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರವಾಸದ ಅಥವಾ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಈ ರೀತಿ ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಸರ, ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆಯ ನಿರಂತರ ಒಡನಾಟವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಂತರ್ನೋಟವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಅನೇಕ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ.

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ

ಮೊದಲಿಗೆ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಮಾಡಿ-ಕಲಿಯುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡಿದರೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಒಂದು ಭಾಗವೆಂದರೆ ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು “ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆ” ಮತ್ತು “ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಬಳಸುವುದು” ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದೇ,

ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಿ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. “ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರೂ ನೀನ್ಯಾಕೆ ಉರ್ದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಸೆತನ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, “ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ! ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಬೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಬೋಧಿಸುವ ವಿಧಾನವು, ಅಂದರೆ..... ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಅವರು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ನಮಗೆ ಅದರ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಕಥೆಯಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ - ಇಲ್ಲಿ ಇತರರು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಾವು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಇಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರು ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ಅವರನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅನಂತರ ನಾವು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸೌರ ವಿಜ್ಞಾನ (ಬಡಾರವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಅಂತರ್ಜಾಲವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ) ಅಥವಾ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೀಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ. ಒಮ್ಮೆ ನೀವು ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಓದಿದರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೊರಗಿನ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಯಾರಿಗೇ ಆದರೂ ಆಸಕ್ತಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪುನಃ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧರಾಗುವಂತೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶಕರು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಚಳಿಗಾಲದವರೆಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೆರವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ತಯಾರಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಮುಕ್ತಾಯ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಸೋನಮ್ ಹೇಳುವಂತೆ “ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದಿರುವ ತಿರಸ್ಕೃತ ಎಂದು ಹಣೆಪಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಮನೆಗೆ ಕಳಸಲಾಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ” (1) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದಿರಲು ಕಾರಣವಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕಾರಣಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮತ್ತು ಇದರೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎದುರಿಸುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸವಾಲುಗಳ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದು (2) ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ತಂತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು. ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸಶಕ್ತ ಕಲಕಾ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ SECMOL ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ.

ಇರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಚಿರಾರದಲ್ಲ ಪೂರ್ಣಾವಧಿಯ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅಥವಾ ವೃತ್ತಿಪರ-ಸಮಾಲೋಚಕರನ್ನು ಹೊಂದಿರ ಬೇಕಾದ ಒತ್ತಡವಿದೆ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಲಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಫಲರು ಎಂದು ಗೆಳೆಯರು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರು ನೋಡಿದಾಗ ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಗುವಿಗೆ ತನ್ನಲ್ಲರುವ ನಂಬಿಕೆಯ ಬುಡವನ್ನೇ ನಡುಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಏಕಾಂಗಿ ಪ್ರದೇಶವೆನಿಸುವಂತೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಅವರ ಜೀವನವು ಅವರನ್ನು ತಾವು ಬಾಳಬೇಕಾದ ಬದುಕಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು, ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಾ ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ.

SECMOL ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದ ನವೀಕರಣವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ (ಮೆನ್ 2010). ಮರುದಿನ ನಾನು ಚಿರಾರದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಲೇಹ್‌ಗೆ ಮರಳಲು ರಸ್ತೆಗೆ ಇಳಿದಾಗ, ಚಿರಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಮೊದಲ ಭಾಷಣ ಸಾರಾಂಶಗೊಳಿಸುವ ಪದ ನನಗೆ ಪುನಃ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು. ತನ್ನ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗಿರುವ ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒಂದು ಓಯಿಸಿಸ್ - ಅವರ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಪುನಃಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸುತ್ತಾ, ಅವರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅವರೇ ತಯಾರಾಗಲು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಹಾದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಗಮ್ಯದಡೆಗೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಒಂದು ಓಯಿಸಿಸ್ ಆಗಿದೆ.

References

- Cummins J (2001) Bilingual Children's Mother Tongue: Why Is It Important for Education? Sprogforum, 7(19), 15-20. Retrieved from: <http://www.fiplv.org/Issues/CumminsENG.pdf>
- Ganguly , A. (2001, June 25). Ladakh's schools are now more culturally rooted, thanks to SECMOL. Outlook , Retrieved from <http://www.outlookindia.com/article.aspx?212285>
- Ashoka India. (2002). Profile of Sonam Wangchuk. Retrieved from <http://india.ashoka.org/fellow/sonam-wangchuk>
- Mingle, J. (2010). Rewriting the books in Ladakh. Cultural Survival, Retrieved from <http://www.culturalsurvival.org/publications/cultural-survival-quarterly/india/rewriting-books-ladakh>
- Menon, S. G. (2010, July 19). What you did not watch in 3 idiots - rethink after Ladakh education initiative fell victim to bureaucracy and resentment. The Telegraph. Retrieved from http://www.telegraphindia.com/1100719/jsp/frontpage/story_12700204.jsp
- Accessible Horizon Films. (Producer) (2012). Secmol: Short documentary film [Web]. Retrieved from <http://www.youtube.com/watch?v=MC31jkmymIwm>

ಅವಿನಾಶ್ ಅವರು ವಿಶ್ವೋದಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ವಿಶ್ವೋ ಅಪ್ಲೈಯಿಂಗ್ ಥಾಟ್ ಇನ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ (ಡೆಬ್ಬ್ಯು-ಎಫಐಎಸ್) ಉಪಕ್ರಮದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ನೆರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಇನ್ನಿತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅವಿನಾಶ್‌ರವರು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ವಾಹಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುತ್ತಿದ್ದರು ಅಲ್ಲದೇ ಆರಂಭಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದರು. ಅವಿನಾಶ್‌ರವರು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಂಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಮತ್ತು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪದವಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು atavinash.kumar@apu.edu.in ಇಲ್ಲ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

